

מסורת הש"ס

(א) [שבת פסח:] (ב) רש"י
האמה, (ג) ר"ה ד: ור"ה,
(ד) [שבת פסח:] (ה) [שבת
פסח:] ע"ז ית. ד"ה הנה
ותוס' שבוטות לה. ד"ה
בללף, (ו) [שבת פסח:]
(ז) [שבת פסח:] יומא כה. ד"ה
טעלן, (ח) [שבת פסח:] ומנענות
תעשה להם,

תורה אור השלם
1. השמים שמים לך
והארץ נתן לבני אדם:
החלים קטו טו
2. ויחד י' על הר סיני
אל ראש ההר ויקרא י'
למשה אל ראש ההר
ויעל משה: שמות ט"ז כ
3. ויעמוד רגליו ביום
ההוא על הר הויתים
אשר על פני ירושלים
מקדם ובקע הר הויתים
מחציו מדרגה וקמה גיא
גדולה מאד וקם וחיצי
ההר צפונה וחיצי
נגבה: זכריה י"ד ד
4. ומשה עלה אל
האלהים ויקרא אליו י'
מן ההר לאמר כה
אמר לבית יעקב ויגיד
לבני ישראל:
שמות י"ט ג
5. ויהי הקול הרכים
הקול ודבר ודבר ויהי
אש וספיא אש ויפירד בין
שניהם ויעל אליהו
בסקרנה השמים:
מלכים ב' י"א
6. מאחו פני כסא פרשו
עליו עננו: איוב כ"ט
7. ועשו ארון עצי שטים
אמתיים וחיצי ארבו
ואמה וחיצי רחבו ואמה
וחיצי קומתו: שמות כ"ז
8. וקשיטת לו מסגרת
טפח סביב וקשיטת לו זקב
למסגרתו סביב:
שמות כ"ה כה
9. וילקח מדם הקר והזה
באצבעו וזל פני הכפרת
קומה וקשיטת הכפרת וזה
שבע פעמים מן הדם
באצבעו: ויקרא ט"ז ט

מוסף רש"י

תפשת מרובה לא
תפשת. כל מקום שתפשת
שני דרכים אחד מופש
מנוחה ואחד מופש מועט,
טוב לך לתפוש את המועט,
שאפילו היה לך תפוש
את המנוחה ותפוש את
המועט תפשתן תפוסה,
שם בכל המנוחה המועט,
אזל אם תפוש המנוחה
והיה לך תפוש מועט,
נמלאת תפשת שלל דת
(תרגום י' ובענין שריון
ד: ודאח חולין קולח. הובא
במוסף רש"י ר"ה ד:).
ויד"ה ה"א מלמעלה
וקדש למ"ד מלמטה.
לומר שם שלל בשיטה
עליונה וקדש למ"ד בשיטה
תחתונה. שלל להקדים
שאר אומות למעלה
מן השם. מאחר ששני
שיטין היו, ורבינו הלוי
שניה קודש לה' מלמטה
(ז"ל: קודש מלמטה לה')
מלמעלה. (מקורו: והוא
הוא שבת ס"ג).

סוכה פרק ראשון סוכה

ותניא מעולם לא ירדה שכינה למטה. וקרא כתיב דעל כפורת ירד
ש"מ למעלה מעשרה מ'פסקא רשומא: **למעלה מעשרה טפחים.**
מירואל הוא: שפירש שדי מויו שכינהו. פרשו נוסריקון קא דריש:
מדם קומתה לא נפסה. מדת עוביה היא קומתה שהיא היתה לארון
כסויו ציבה: **מסגרת.** שפה כעין
לצביון סביב השלחן: **תפשת מרובה**
כו'. כל דבר שמשמע מרובה ומועט
אם תפשת את המועט יפה תפשת
דבציר מהכי לא משמע ואם ימלא
שהיה לך לתפוס המרובה הרי
הוסיפו לך ולא נטלו ממך שצדך
כלום ואם תפשת המרובה לא תפשת
שאתה נראה כשקנן דבצדך ושמה
המועט ים לך לתפוס ואתה הרצית
לתפוס חסרו לך ממך שצדך והיינו
לא תפשת אזל כשתתפוש המועט אם
יוסיפו טוב ואם לאו מה שתפשת
תפשת ומשל הוא: **ונילף מל"ד.** שהוא
מועט ממסגרת: **קדש למ"ד מלמטה**
גרסינן: **אני ראיתי ברומי.** שהכניסוהו
לאזור המנך כדלמרינן צממילה
(דף י"ז: ב) צבן תלמיין: **תפשיט.**
מלבוש לאדם: **מזר.** של ארון או
של מוצה או של מסגרת. וז' אינו כלי
אלא תיקון כלי לקשטו: **מסגרת נמי**
הכשר. קישוט שלחן הוא: **למטה**
היטה. מרגל לרגל היתה נתונה
בראש ודף השלחן מונח עליו: **הניחא**
כו'. פלוגתא צממחות (דף י"ז: ב) **מאי**
איכא למימר. אדילוף מינה נילף מזר:
ואין פנים. של אדם פחותין מטפח:
כר

ותניא ר' יוסי אומר מעולם לא ירדה שכינה
למטה ולא עלו משה ואליהו למרום שנאמר
השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם
ולא ירדה שכינה למטה והכתיב ויירד ה' על
הר סיני למעלה מעשרה טפחים והכתיב
ויעמדו רגליו ביום ההוא על הר הויתים
למעלה מעשרה טפחים ולא עלו משה
ואליהו למרום והכתיב וימשה עלה אל
האלהים למטה מעשרה והכתיב ויעל אליהו
בסערה השמים למטה מעשרה והכתיב
מאחו פני כסא פרשו עליו עננו וימור ר'
נתנוהו מלמד שפירש שדי מויו שכינהו ונענו
עליו למטה מעשרה מכל מקום מאחו פני כסא
כתיב אישחרבובי אישחרבב ליה כסא עד
עשרה ונקט ביה בשלמא ארון תשעה דכתיב
ויעשו ארון עצי שטים אמתיים וחיצי ארכו
ואמה וחיצי רחבו ואמה וחיצי קומתו אלא
כפורת טפח מנלן דתני רבי חנינא כל הכלים
שעשה משה נתנה בהן תורה מדת ארכן
ומדת רחבן ומדת קומתן כפורת מדת ארכה
ומדת רחבה נתנה מדת קומתה לא נתנה
צא ולמד מפחות שבכלים שנאמר ויעשית
לו מסגרת טפח סביב מה לחלן טפח אף
באן טפח ונילף מכלים גופייהו תפשת מרובה
לא תפשת א' תפשת מועט תפשת כמין טס
של זהב ורחב ב' אצבעות ומוקף מאון לאון וכתוב עליו ב' שיטין וי"ד
ה"א מלמעלה וקדש למ"ד מלמטה וא"ר אליעזר בר' יוסי אני ראיתי ברומי
וכתוב עליו קדש לה' בשיטה אחת דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מתכשיט
ונילף מזר דאמר מר זר משהו דנין כלי מכלי ואין דנין כלי מהכשר כלי אי
הכי מסגרת נמי הכשר כלי הוא מסגרתו למטה היתה הניחא למאן דאמר
מסגרתו למטה היתה אלא למאן דאמר מסגרתו למעלה היתה מאי איכא
למימר האי הכשר כלי הוא אלא דנין דבר שנתנה בו תורה מדה מדבר שנתנה
בו תורה מדה ואל יוכיחו ציין וזר שלא נתנה בהן תורה מדה כלל רב הונא
אמר מהכא על פני הכפורת קדמה ואין פנים פחות מטפח ואימא כאפי
דבר

ה.

וי"ד ה"א מלמעלה. אע"פ שיו"ד ה"א שם גמור אין זה הוגה
שם צאומותיו אם מוזכר שמי אומותיו כיון דלוי מוזכרים
לשם שם שלם ועוד ההוגה שם צאומותיו פירש צקונטרס שדווש
אומות של שם צן ארבעים וששים ואע"פ נזהרין בכל השמות:
קדש למ"ד מלמטה. י"מ למטה
ממנו זה למעלה מזה ולא
מיסתבר דלין זה כדרך קריאתו אלא
יש לפרש זה שלא כנגד זה קדש
למ"ד תחילת שיטה התחמנה ושם
צסוף שיטה עליונה:
מסגרתו למטה היתה. משמע
מכאן דלדידיה לא
היתה מסגרת הכשר כלי שלא היתה
מסגרת צשלחן אלא צברגל היתה
מונחת בראשה ודף השלחן מונחת
עליה ולא כמו שמפרש ר"מ דלמלן
דלמר למטה היתה מחוברת נמי
צשלחן משום דקשי' ליה הא דלמר
ר' יוחנן פרק שמי הלחם (מנחות דף י"ז: ב)
למלן דלמר למטה היתה טעלה
המתהפכת טמאה וצפרק אלו מומין
(בכורות דף י"ח: ב) לא משכחת טומאה
דלורייתא לאין לו תוך ככלי שטף
אלא צהנך דחזו למדרסות וצפרק
המוכר את הצית (צ"צ דף סו: ב) גבי
דף של נחתומין מסקינן שאני פשוטי
כלי עץ דרצנן ולא מיסתבר למימר
דלמא כמלן דלמר מסגרתו למעלה
היתה דלהוא נמי אמר צממחות (דף
י"ז: ב) טעלה המתהפכת מיבעי ומתוך
כך היה דומק רבינו חס דלמלן דלמר
מסגרתו למטה היתה היה לה צית
קיבול מלמטה והיינו מתהפכת שאם
היתה מתהפכת היה לה צית קיבול
למעלה ולכן טמאה טפי משאר
פשוטי כלי עץ וזה לא יתכן כדמוכח
הכא וצריך לומר דהא דלמרינן גבי
דף של נחתומין דרצנן היינו כמלן
דלמר מסגרתו למעלה היתה דמדרצנן
טמאה ומדלורייתא מיבעי ור' אליעזר
דמיקל משום דשמא מדלורייתא
הטורה א"ג הווא שניא דפ' המוכר
את הצית דלמא כרבי יוחנן ומסקנא
לא קאי וכן פירש שם רש"י דהוא
מסקנא לא קיימא ועוד י"ל דהא

וא"ר יוביא ציין וזר ש"א נתנה בהן תורה מדה. והא דלמר לעיל דלין רחב שמי אצבעות אין זה אלא מדרצנן משום דכתיב (שמות כח) על
מלחו שיעור מלחו וסמך מלח רחב שמי אצבעות ומיחו ריב"א מפרש א' הליך היה מונח בראש משום דקשיא ליה מאי שנה גבי כהן
דגול דקראת מלמטה כדכתיב (שם ט) ושמת המלמטה על ראשו וכתיב (ויקרא טו) ובמלמטה צד יליף ואמר פ"ק דגיטין (דף י' ו) וסמך צומן
שהמלמטה בראש כהן גדול היתה עטרה בראש כל אדם וצבהן הדיית קהלא מגעשות דכתיב (שמות כח) א' (ועשית להם מגעשות) אלא ודאי
משוועת היו זו מזו דשל כהן הדיית גדולה משל כהן גדול שהלץ היה דומה וכן התפלגין כדלמרינן צפרק שני דצמחות (דף י"ז: ב) שערו
היה נראה צין צין למלמטה ששם מניח תפלגין וכהן הדיית אע"ג דהוא היה נמי תפלגין היה יכול להניחם במקום שכהן גדול מניח את
הליך

עין משפט
נר מצוה

ל' א מ"י פ"ט מהלכות
כלי המקדש הלכה א'
סמך עשין קעג:

רבינו חננאל

ותניא ר' יוסי אומר מעולם
לא ירדה שכינה למטה.
ולא, והכתיב וירד ה'
על הר סיני, והא כתיב
ויעמדו רגליו ביום ההוא.
ושנינו, למעלה מעשרה
טפחים. ולא עלו משה
ואליהו למרום, והכתיב
ומשה עלה אל האלהים,
וכתיב ויעל אליהו בסערה
השמים. ושנינו, למטה
מעשרה. והכתיב מאחו
פני כסא פרשו עליו עננו,
מכל מקום מאחו פני כסא,
שפירש שדי מויו שכינהו,
ושנינו פירשו עננו עליו,
מכל מקום מאחו פני כסא,
מכלל שיש שם אחיות יד.
ושנינו שרבב לו הכסא
ואחו בו, אבל משה לא
עלה אלא למטה מעשרה
טפחים. בשלמא ארון ט'
ט' טפחים, אלא [כפורת]
מנא לן. ואסיקנא ליה
מפחות שבכלים, והוא
המסגרת, דכתיב ועשית
לו מסגרת טפח. ואקשינן
עליו שתי שיטין יהיה ר'
מלמעלה וקודש למ"ד
למטה, ואמר רבי יוסי
אני ראיתי ברומי וכתוב
עליו קדש לה' בשיטה
אחת. ודחינן ציין וזר
תכשיטין, ואין דנין כלי
מהכשיט. ואפילו למ"ד
מסגרתו למעלה היתה
והכשר כלי הוא, מכל
מקום נתנה תורה בעיקר
השלחן מדה, ונתנה תורה
בעיקר הארון מדה ודומה
זה לזה, לאפוקי ציין וזר
דלא נתנה תורה בהן מדה
כלל. רב הונא אמר כפורת
טפח מהכא, דכתיב על
פני הכפורת קדמה,